

GLOSY

Dr Maciej Hadel

Politechnika Warszawska

ORCID: 0000-0003-2256-1565

e-mail: maciej.hadel@pw.edu.pl

Dr hab. Robert Suwaj, prof. PW

Politechnika Warszawska

ORCID: 0000-0003-1372-9039

e-mail: rsuwaj@ans.pw.edu.pl

Umowa cesji wierzytelności jako źródło interesu prawnego w rozumieniu art. 28 k.p.a. Glosa krytyczna do uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego z 30.06.2022 r. (I OPS 1/22)

A claim assignment agreement as a source of legal interest within
the meaning of Art. 28 of the Code of Administrative Procedure Critical
commentary to the resolution of the Supreme Administrative Court
of 30 June 2022 (I OPS 1/22)

Streszczenie

Przedmiotem glosy jest krytyczna ocena uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego z 30.06.2022 r. (I OPS 1/22). W głosowanym orzeczeniu Naczelny Sąd Administracyjny przyjął, że sama umowa cesji wierzytelności, której przedmiotem jest wierzytelność odszkodowawcza za odjęcie prawa własności nieruchomości w wyniku zdarzenia lub aktu ze sfery prawa publicznego, nie kreuje po stronie nabywcy wskazanej wierzytelności w sprawie o ustalenie odszkodowania, o którym mowa w art. 128 ust. 1 u.g.n., przymiotu strony w rozumieniu art. 28 k.p.a., zaś źródłem interesu prawnego, o którym mowa w wyżej wymienionej normie, jest norma prawa powszechnie obowiązującego, a nie skutki czynności prawnej dokonanej przez podmiot prawa cywilnego. Konsekwencją tego jest w istocie niedopuszczalność — w rozumieniu składu orzekającego — nabycia wierzytelności odszkodowawczej, przysługującej na podstawie art. 128 ust. 1 u.g.n., w drodze sukcesji syngularnej. W ocenie autorów tezy te wymagają pogłębionej, krytycznej refleksji.

Słowa kluczowe: cesja wierzytelności, roszczenie odszkodowawcze, gospodarka nieruchomości

Abstract

The subject of the gloss is a critical assessment of the resolution of the Supreme Administrative Court of June 30, 2022 (I OPS 1/22). In the voted verdict, the Supreme Administrative Court assumed that the claim assignment agreement itself, the subject of which is a claim for damages for the deduction of property ownership as a result of an event or act from the public law sphere, does not create the aforementioned claim on the part of the buyer, the attribute of the party within the meaning of art. 28 of the Code of Administrative Procedure, and the source of the legal interest referred to in the above-mentioned the norm is a norm of generally applicable law, and not the effects of a legal act performed by a civil law entity. The consequence of this is, in fact, the inadmissibility of - within the meaning of the adjudicating panel - the acquisition of a claim for damages, which is vested in Art. 128 sec. 1 u.g.n., by way of singular succession. In the authors' opinion, these theses require in-depth, critical reflection.

Keywords: assignment of claims, compensation claim, real estate management

JEL: K23

Tezy

1. Z samej umowy przelewu, ujętej w art. 509 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1360, tekst jedn.), której przedmiotem jest wierzytelność odszkodowawcza za odjęcie prawa własności nieruchomości w wyniku zdarzenia lub aktu ze sfery prawa publicznego, nabywcy tej wierzytelności w sprawie o ustalenie odszkodowania, o którym mowa w art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2021 r. poz. 1899, z późn. zm.), nie przysługuje przymiot strony w rozumieniu art. 28 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2022 r. poz. 2000, tekst jedn.).

2. Źródłem interesu prawnego, o którym mowa w art. 28 Kodeksu postępowania administracyjnego, jest norma prawa powszechnie obowiązującego, a nie skutki czynności prawnej dokonanej przez podmiot prawa cywilnego.

Problem prawny i węzłowe tezy głosowanej uchwały

W toku rozpoznawania skargi kasacyjnej Wojewody Pomorskiego od wyroku WSA w Gdańsku z 9.01.20219 r. (sygn. akt II SA/Gd 840/18) skład orzekający NSA postanowieniem z 7.02.2022 r. (sygn. akt: I OSK 810/19) przedstawił do rozstrzygnięcia przez skład siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego zagadnienie prawne o następującej treści: „Czy stronie umowy przelewu wierzytelności, zawartej na podstawie art. 509 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1740¹), której przedmiotem jest roszczenie odszkodowawcze za odjęcie prawa własności nieruchomości w wyniku zdarzenia lub aktu ze sfery prawa publicznego, przysługuje przymiot strony w rozumieniu art. 28 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 735²), w sprawie o ustalenie odszkodowania, o którym mowa w art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2021 r. poz. 1899³)?”.

Powyższe zagadnienie prawne zostało rozstrzygnięte uchwałą składu siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z 30.06.2022 r. (sygn. I OPS 1/22) w sposób przedstawiony w części wstępnej glosy. NSA w uzasadnieniu głosowanej uchwały wskazał, iż istota przedstawionego zagadnienia prawnego dotyczy przysługiwania legitymacji procesowej stronom czynności prawnych ze sfery prawa cywilnego w postępowaniu administracyjnym o ustalenie odszkodowania, o którym mowa w art. 128 ust. 1 u.g.n., i odpowiedzi na pytanie o źródło sytuacji prawnych uzasadniających ochronę interesu prawnego i obowiązku na podstawie normy określającej legitymację procesową w postępowaniu administracyjnym, tj. normy wynikającej z art. 28 k.p.a. Źródłem interesu prawnego nie mogą być różnego typu zdarzenia prawne mieszczące się w sferze stosowania prawa, nie można więc go wywieść ze skutków czynności prawnych prawa cywilnego, w tym z faktu istnienia powiązania określonych podmiotów stosunkiem cywilnoprawnym w postaci umowy

zobowiązaniowej. NSA podkreślił, że cechy interesu prawnego, ogniskujące się w istocie w cesze jego bezpośredniości, uzasadniają wniosek, że skutki czynności prawnej dokonanej przez podmioty prawa cywilnego samoistnie nie stanowią źródła interesu prawnego w przestrzeni prawa administracyjnego. Jeśli ustawodawca widzi potrzebę ścisłego związania w przestrzeni prawa administracyjnego sytuacji prawnej określonego podmiotu z aktami i czynnościami z zakresu prawa cywilnego, to ustanawia odrębną normę prawną, w której treści bezpośrednio nawiązuje do tych aktów lub czynności. To materialna norma prawa powszechnie obowiązującego, a nie skutek czynności prawnej dokonanej przez podmiot prawa cywilnego, jest źródłem interesu prawnego leżącego u podstaw legitymacji procesowej w sprawach będących przedmiotem postępowań przed organami administracji i sądami administracyjnymi, w tym legitymacji ukształtowanej treścią art. 28 k.p.a., dlatego też z samej umowy przelewu, ujętej w art. 509 k.c., której przedmiotem jest wierzytelność odszkodowawcza za odjęcie prawa własności nieruchomości w wyniku zdarzenia lub aktu ze sfery prawa publicznego, nabywcy tej wierzytelności w sprawie o ustalenie odszkodowania, o którym mowa w art. 128 ust. 1 u.g.n., nie przysługuje przymiot strony w rozumieniu art. 28 k.p.a. Aby uzyskać ten przymiot konieczne jest istnienie normy prawa materialnego, która łączyłaby z faktem zawarcia umowy przelewu wierzytelności skutek w postaci przypisania nabywcy wierzytelności interesu prawnego, rozumianego w sposób wyżej przedstawiony w ramach analizy tej kategorii w przestrzeni prawa administracyjnego.

Konsekwencją tejże uchwały – jakkolwiek niewysłowioną wprost przez skład orzekający NSA – jest w istocie nieskuteczność w sferze prawa administracyjnego (publicznego) nabycia wierzytelności odszkodowawczej z art. 128 ust. 1 u.g.n. w drodze umowy cesji. Powyższe w naszej ocenie wymaga krytycznej refleksji zarówno z perspektywy dorobku doktryny prawa cywilnego, administracyjnego, jak i prawnych oraz społecznych skutków komentowanej uchwały, co zostanie zaprezentowane w dalszej części glosy. Już w tym miejscu należy podkreślić, iż skutki uchwały wykraczają poza podstawę faktyczną i prawną sprawy sądowoadministracyjnej, gdyż mają bezpośrednie przełożenie choćby na kwestię reprivatyzacji gruntów warszawskich.

Umowa przelewu wierzytelności w rozumieniu art. 509 k.c. – *essentialia negotii* i wyłączenie dopuszczalności cesji w świetle doktryny i orzecnictwa

Zgodnie z art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania.

Przelew wierzytelności jest umową między wierzycielem (cedentem) a osobą trzecią (cesjonariuszem), która co do zasady nie wymaga ani udziału, ani zgody dłużnika. W drodze tej umowy osoba trzecia nabywa od dotychczasowego wierzyciela przysługującą mu wierzytelność, a dotychcześnie-

wy wierzyciel przestaje być stroną stosunku zobowiązaniowego na skutek utraty wierzytelności. W jego miejsce do stosunku tego wstępuje nabywca wierzytelności, który uzyskuje pozycję wierzyciela. Umowa przelewu prowadzi do singularnego i translatywnego nabycia prawa podmiotowego przez cesjonariusza (Wolak, 2020, komentarz do art. 509 k.c.).

Odnosnie do wyłączenia dopuszczalności cesji (zob. szerzej Sobolewski, 2022, komentarz do art. 509 k.c.) ustawodawca *expressis verbis* przesądził, że wyłączenie to może mieć charakter ustawowy, umowny lub też wynikać z „właściwości zobowiązania”. W przypadku wyłączenia ustawowego należy wskazać, iż ustawodawca wprost wyłączył możliwość zbycia roszczeń o odszkodowanie albo zadośćuczynienie z czynów niedozwolonych (art. 444–448 w zw. z art. 449 k.c.), chyba że wierzytelności te są już wymagalne i zostały uznane na piśmie albo przyznane prawomocnym orzeczeniem. Niezbywalne jest prawo odkupu (art. 595 k.c.) i prawo pierwokupu (art. 602 k.c.). Jeśli zaś chodzi o wyłączenie dopuszczalności cesji z uwagi na „właściwość zobowiązania”, przez pojęcie to należy rozumieć „takie elementy zobowiązania (podmiotowe, treści, celu), z których wynika, że zobowiązanie może być wykonane tylko pomiędzy podmiotami, które pierwotnie nawiązały stosunek obligacyjny” (zob. szerzej Sobolewski, 2022, komentarz do art. 509 k.c.). Niezbywalne są np. wierzytelności z zobowiązań, w których ze względu na przedmiot świadczenia istotne są przymioty osoby, która świadczenie to ma spełnić (np. wierzytelność alimentacyjna⁴). Podkreśla się również, że nie mogą być przedmiotem przelewu „prawa bezpośrednie niestanowiące wierzytelności (np. własność, wieczyste użytkowanie, prawo do dóbr osobistych) (Wolak, 2020, komentarz do art. 509 k.c.). Skoro z powyższej normy prawnej wynika, że przedmiotem przelewu może stać się wierzytelność, to *a contrario* szeroko rozumiane prawa niemające takiego charakteru nie są zbywalne w drodze cesji (Mularski, 2022, komentarz do art. 509 k.c.).

Charakter prawny roszczenia odszkodowawczego z art. 128 ust. 1 u.g.n. – dopuszczalność jego zbycia w drodze umowy cesji

Należy podkreślić, iż NSA w postanowieniu z 7.02.2022 r., sygn. I OSK 810/19⁵, o przedstawieniu składowi siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego do rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego, budzącego poważne wątpliwości, przedstawił trzy grupy poglądów odnośnie do charakteru prawnego roszczenia odszkodowawczego z art. 128 ust. 1 u.g.n. Niestety NSA w głosowanej uchwale nie odniósł się w żaden sposób do powyższej kwestii, niejako uciekając od wyżej wskazanego problemu, opierając się jedynie na zdefiniowaniu istoty interesu prawnego w rozumieniu art. 28 k.p.a.

Jednoznacznie należy opowiedzieć się za poglądem, zgodnie z którym roszczenie odszkodowawcze z art. 128 ust. 1 u.g.n. nie ma charakteru publicznoprawnego – jest

ono wszak skutkiem czynności cywilnoprawnej, jaką jest odjęcie prawa własności nieruchomości określonej podmiotowi. Irrelevantna w tym kontekście jest (publicznoprawna) podstawa prawna wyłączenia. Należy podzielić stanowisko, zgodnie z którym cechą każdego odszkodowania jest jego cywilnoprawny charakter, nawet jeśli jest ono konsekwencją władczego pozbawienia prawa własności – czy to wskutek aktu administracyjnego, czy też decyzji ustawodawcy. Nie zmienia powyższego charakteru roszczenia odszkodowawczego z art. 128 ust. 1 u.g.n. administracyjny tryb jego dochodzenia.

Konsekwentnie należy więc przyjąć w naszej opinii, iż cywilnoprawny charakter odszkodowania z art. 128 ust. 1 u.g.n. determinuje możliwość nabycia roszczenia z tego tytułu zarówno w drodze sukcesji uniwersalnej, tj. spadkobrania lub też nabycia spadku w rozumieniu art. 1051 k.c., jak również w drodze sukcesji syngularnej – np. na podstawie umowy cesji, choć ta druga kwestia budzi znaczne wątpliwości w orzecznictwie.

Należy zwrócić uwagę na przywołane już trzy grupy poglądów (Forystek, 2021 i przywołane tam orzecznictwo):

1. Podmiotem uprawnionym do uzyskania odszkodowania jest tylko ten właściciel nieruchomości, który bezpośrednio doznał skutków wyłączenia w chwili jego dokonania, co oznacza, że co do zasady prawo do odszkodowania nie przechodzi na następców ani syngularnych, ani uniwersalnych. Przysługuje ono wyłącznie „osobie wyłączonej” i przy braku przepisów szczegółowych nie może przejść z mocy prawa na inny podmiot, w tym także na spadkobierców „osoby wyłączonej”.

2. Żądanie ustalenia i wypłaty odszkodowania przysługuje następcom prawnym wyłączonego właściciela, ale wyłącznie na zasadzie sukcesji uniwersalnej i pod warunkiem, że osoba wyłączona nie została dotychczas zaspokojona.

3. Roszczenie odszkodowawcze za wyłączoną nieruchomość może być swobodnie scedowane przez podmiot „wyłączony” lub jego spadkobierców na osobę trzecią, a więc może to nastąpić zarówno w drodze czynności *mortis causa*, jak również poprzez czynności syngularne *inter vivos*, i to dokonane nawet przed decyzyjnym jego ustaleniem; możliwe jest przeniesienie praw do odszkodowania poprzez sukcesję syngularną.

Trzeba w tym miejscu odnotować również pogląd, zgodnie z którym „Należy (...) jednoznacznie stwierdzić, że właściwość zobowiązania sprzeciwia się cesji tzw. roszczeń repriwatyzacyjnych, chociaż sądy powszechne uznawały takie cesje za skuteczne. Z uwagi na to, że podmiotami odpowiedzialnymi za realizację owych roszczeń są podmioty publiczne – np. miasto stołeczne Warszawa czy też Skarb Państwa – roszczenia repriwatyzacyjne stały się uprawnieniami o charakterze publicznoprawnym, które ze swej natury (właściwości zobowiązania) nie mogą być zbywane w drodze przelewu wierzytelności” (Mojak, 2021, komentarz do art. 509 k.c.).

W naszej ocenie założenie, iż wyłączone jest nabycie roszczenia odszkodowawczego z art. 128 ust. 1 u.g.n. w drodze umowy przelewu wierzytelności, ma charakter wniosku prawotwórczego *contra legem*. Należy podkreślić,

iz prawodawca w art. 10 ust. 5 ustawy z 29.04.1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości⁶ bynajmniej nie wyłączył stosowania art. 509 § 1 k.c. i n., tj. dopuszczalności zawarcia cywilnoprawnej umowy przelewu wierzytelności. Konstatacja ta wydaje się zgoła oczywista, zważywszy na fakt, iż ustawodawca w ogóle nie uregulował tej kwestii z punktu widzenia zakresu podmiotowego roszczenia odszkodowawczego; posłużył się jedynie pojęciem „właściciela”, bez jednoczesnego jakiegokolwiek odniesienia do art. 509 § 1 k.c. Nie sposób w naszej ocenie również przyjąć, aby dopuszczalności cesji miała się sprzeciwiać właściwość zobowiązania – roszczenie odszkodowawcze z art. 10 ust. 5 wyżej wymienionej ustawy. Ostatecznie, skutek zmian ustawodawczych przysługujące na podstawie art. 128 ust. 1 u.g.n., nie jest ściśle powiązane z konkretnym podmiotem, osobą (jak np. świadczenie alimentacyjne, zadośćuczynienie za krzywdę, renta itp.). Ma ono charakter rzeczowy z uwagi na jego powiązanie z prawem własności określonej nieruchomości. Trudno więc mówić o ściśle osobistym charakterze tego roszczenia, co mogłoby przemawiać za przyjęciem niedopuszczalności jego nabycia w drodze sukcesji syngularnej, a w świetle jednej z grup poglądów – nawet w drodze sukcesji uniwersalnej. Niemniej jednak uzasadnienie głosowanej uchwały całkowicie pomija tę kwestię, co należy uznać za jego ewidentną wadę.

Nie negując zasadności bardzo szeroko przeprowadzonych, wzorcowo akademickich wręcz rozważań NSA na temat istoty interesu prawnego w rozumieniu art. 28 k.p.a., należy zwrócić uwagę na jeszcze jedną kwestię – sukcesja syngularna przewiduje wstąpienie w istniejącą już sytuację prawną; interes prawny podmiotu, który nabywa uprawnienie w drodze umowy cesji, w istocie nie ma nawet charakteru pochodnego w stosunku do interesu prawnego cedenta. Jest to własne uprawnienie cesjonariusza, które powstaje wskutek przekształcenia podmiotowego w ramach stosunku zobowiązaniowego, jego źródłem nie jest więc „skutek czynności prawnej” zawartej między cedentem a cesjonariuszem. Brak w naszej ocenie jakichkolwiek podstaw do wyłączenia stosowania w tym wypadku art. 30 ust. 4 k.p.a.

Należy uwypuklić konsekwencje założenia przyjętego przez NSA w głosowanej uchwale. Na skutek sprzedaży wierzytelności w istocie wygasa zarówno prawo podmiotowe do żądania ustalenia i wypłacenia odszkodowania z art. 128 ust. 1 u.g.n., skoro nie ma podmiotu, który może skutecznie zgłosić roszczenie z tego tytułu, jak i (jako swoisty „rewers”, korelat) obowiązek organu administracji publicznej do wypłaty tego odszkodowania. Retoryczne w naszej ocenie jest pytanie, w jaki sposób interes publiczny miałby być realizowany przy tak drastycznym założeniu, które w żaden sposób nie spełnia kryteriów ingerencji w prawa i wolności obywatelskie, przewidziane przez ustrojodawcę w wyrażonej w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP zasadzie proporcjonalności.

Dodatkowo powszechnie przyjmuje się, iż ustawodawcę w ramach zasady demokratycznego państwa prawnego obowiązuje zakaz tworzenia tzw. uprawnień pozornych⁷. Tymczasem NSA w głosowanym orzeczeniu w drodze pra-

wotórczej wykładni w istocie doprowadza do analogicznej sytuacji – nie eliminując z obrotu prawnego umowy przelewu wierzytelności (gdyż rzecz jasna ani WSA, ani NSA w ramach kontroli sądowoadministracyjnej nie badały ważności tej umowy), jednocześnie „odziera ją” ze wszelkich relewantnych skutków. Cesjonariusz nabywa na jej podstawie uprawnienie, którego nie może w żaden sposób skutecznie dochodzić przed organem. Nie ulega więc wątpliwości, iż rzeczona wierzytelność przysługuje mu jedynie pozornie, zaś skutek orzeczenia (!) sądu administracyjnego nabywa ona charakteru zobowiązania *de facto* i *de iure* naturalnego. Powyższego skutku nie sposób pogodzić z rolą sądów administracyjnych, którą jest kontrola działań organów administracji publicznej z punktu widzenia zgodności z prawem.

Ponadto NSA w żaden sposób nie odniósł się do tego, że ustawodawca przesądził dopuszczalność obrotu wyżej wskazanymi roszczeniami odszkodowawczymi. Mianowicie obrót ten dopuszcza pośrednio ustawa z 9.03.2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych, dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa⁸. Ustawodawca w art. 30 ust. 1 pkt 5 tej ustawy wskazał, iż uchylenie decyzji reprivatyzacyjnej musiało nastąpić, jeżeli przeniesienie roszczeń do nieruchomości warszawskiej było rażąco sprzeczne z interesem społecznym (np. zaniżono wartość wzajemnego roszczenia). Ustawa więc obrotu roszczeniami odszkodowawczymi z art. 128 ust. 1 u.g.n. nie zakazywała, a wręcz pod pewnymi warunkami akceptowała, co jest oczywiste z punktu widzenia choćby zasad logiki formalnej.

Dalsze konsekwencje prawne i społeczne uchwały

Akceptacja rozwiązania zaproponowanego przez skład orzekający w głosowanej uchwale prowadzi do zaskakujących konkluzji, które trudno jest zaakceptować tak od strony prawnej, jak i społecznej, szczególnie w kontekście wyobrażeń o społecznej roli sprawiedliwości rozstrzygnięć organów władzy publicznej. Otóż założenie, zgodnie z którym cesja wierzytelności nie daje prawa do przyznania uprawnienia procesowego strony w postępowaniu reprivatyzacyjnym, powoduje, że tym bardziej brak jest podstaw do przyjęcia, że wynika z niej możliwość bycia stroną obowiązków publicznoprawnych. Takie zaś założenie prowadzi do wszechstronnego zakwestionowania orzeczeń komisji reprivatyzacyjnej, które zapadały – w zasadzie wyłącznie – wobec osób, które nabyły roszczenia w drodze cesji. Teza zawarta w głosowanej uchwale w istocie uniemożliwia więc uznanie za strony postępowania wszystkich, którzy na mocy cesji zostali przez komisję ukarani czy też zobowiązani do zwrotu przejętych nieruchomości. Jednocześnie daje im możliwość dochodzenia odszkodowań za decyzje Komisji, co w konsekwencji doprowadzi nie tylko do zwolnienia z odpowiedzialności uczestników tzw. dzięki reprivatyzacji, ale również uczyni ich jej beneficjentami, na koszt Skarbu Pań-

stwa. Tym bardziej zastanawia sens podjęcia głosowanej uchwały w kształcie, który zdaje się wspierać oczywistą niesprawiedliwość.

Konkluzje

Głosowaną uchwałę należy w naszej opinii ocenić w sposób krytyczny – NSA w istocie w sposób błędny rozpoznał istotę przedstawionego mu zagadnienia prawnego, skupiając się jedynie na kwestii istoty interesu prawnego w rozumieniu art. 28 k.p.a., w sposób całkowity pomijając cywilno-

prawne regulacje dotyczące umowy cesji (art. 509 § 1 k.c. i n.), wątpliwości prawne odnośnie do charakteru prawnego odszkodowania z art. 128 ust. 1 u.g.n. i możliwości nabycia uprawnienia z tego tytułu w drodze przelewu wierzytelności, a także skutków prawnych podjętej uchwały – zarówno jeśli chodzi o prawo podmiotowe do odszkodowania z wyżej wskazanego przepisu, jak i obowiązek organu jego wypłaty. NSA w sposób oczywisty nie zwrócił uwagi na odbiór społeczny skutków głosowanej uchwały w zakresie choćby nielegalności kar nakładanych przez tzw. komisję reprivatyzacyjną na podmioty, które nabyły roszczenia odszkodowawcze z art. 128 ust. 1 u.g.n. w związku z wywłaszczeniem właścicieli gruntów warszawskich.

Przypisy/Notes

¹ Dalej: k.c.

² Dalej: k.p.a.

³ Dalej: u.g.n.

⁴ Zob. wyrok SN z 24.2.2011 r., III CZP 134/10.

⁵ Lex nr 3325178.

⁶ Dz.U. z 1991 r., nr 30, poz. 127, ze zm.

⁷ Zob. np. wyrok TK z 17.11.2003 r., sygn. K 32/02, OTK-A 2002, nr 9, poz. 93; wyrok TK z 15.12.2004 r., sygn. K 2/04, OTK-A, nr 11, poz. 117; wyrok TK z 18.12.2002 r., sygn. K 43/01, OTK-A, nr 7, poz. 96.

⁸ Dz.U. z 2021 r., poz. 795, t.j.

Bibliografia/References

Literatura/Literature

Forystek, J. (2021). Odszkodowanie za wywłaszczenie jako prawo dziedziczne. *Palestra*, (12).

Mojak, J. (2021). Komentarz do art. 509 k.c. W: K. Pietrzykowski (Red.), *Kodeks cywilny. T. II. Komentarz. Art. 450–1088. Przypisy wprowadzające*. Legalis/el.

Mularski, K. (2022). Komentarz do art. 509 k.c. W: M. Gutowski (Red.), *Kodeks cywilny. Tom II. Komentarz. Art. 353–626*. Legalis/el.

Sobolewski, P. (2022). Komentarz do art. 509 k.c. W: K. Osajda, W. Borysiak (Red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*. Legalis/el.

Wolak, G. (2020). Komentarz do art. 509 k.c. W: M. Załucki (Red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*. Legalis/el.

Orzecznictwo/Judgments

Wyrok SN z 24.2.2011 r., III CZP 134/10, Lex nr 707477.

Wyrok TK z 17.11.2003 r., sygn. K 32/02, OTK-A 2002, nr 9, poz. 93.

Wyrok TK z 18.12.2002 r., sygn. K 43/01, OTK-A, nr 7, poz. 96.

Wyrok TK z 15.12.2004 r., sygn. K 2/04, OTK-A, nr 11, poz. 117.

Dr Maciej Hadel

Asesor sądowy w Sądzie Rejonowym dla Krakowa-Podgórze w Krakowie. Adiunkt na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej.

Dr Maciej Hadel

Court assessor at the District Court for Kraków-Podgórze in Kraków. Assistant professor at the Faculty of Administration and Social Sciences of the Warsaw University of Technology.

Dr hab. Robert Suwaj, prof. PW

Profesor na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej.

Dr hab. Robert Suwaj, prof. PW

Professor at the Faculty of Administration and Social Sciences of the Warsaw University of Technology.